

SW
j
22

062157

Stamboek no. 963

Bibliotheek
Proefstation voor de Groenten- en
Fruiteelt onder Glas te Naaldwijk

Rapport 22, april 1966

TEELT- EN RASSENONDERZOEK

BIJ

SUIKERMAIS

IN 1964 EN 1965

door

Tj. Buishand

Proefstation voor de Groenteteelt in de Vollegrond in Nederland
Alkmaar - Hoeverweg 6 - telefoon 02200 - 16541

INHOUD

	Blz.
INLEIDING	3
HET ONDERZOEK IN 1964	4
Opkweek van het plantmateriaal	4
Rassenproef te Hauwert	7
HET ONDERZOEK IN 1965	10
Rassenproef te Bergen	10
Rassenproef te Alkmaar	11
Rassenproef te Paterswolde	12
RESULTATEN IN DE PRAKTIJK	14
Bedrijf Joosse te Nieuw en St. Joosland	14
Bedrijf Obdam te Wester Blokker	14
Voormalige Proeftuin te Venlo	15
Bedrijf Vernooij te Houten	16
Bedrijf Vriend te St. Pancras	16
Bedrijf Zijderveld te Julianadorp	17
NABESCHOUWING	18
Grondsoort en bemesting	18
Zaaien en planten	18
Plantafstand	20
Rassenkeuze	20
Ziekten	21
Oogst	22
Afzet	22

INLEIDING

In het kader "ontwikkeling van nieuwe teelten op het vollegronds-groenteteeltbedrijf" werd in 1964 en 1965 een onderzoek ingesteld naar de mogelijkheden van de teelt van suikermais op de tuinbouw-bedrijven in Nederland.

Het slagen van deze teelt is sterk afhankelijk van de weersomstan-digheden. Suikermais is gevoelig voor lage temperatuur. Daarom kan pas half mei in de vollegrond worden gezaaid of geplant. In normale jaren komt de oogst dan reeds vrij laat. Het onderzoek was daarom speciaal gericht op de vervroeging van de teelt door middel van plantenopkweek onder glas. Daarnaast werden verschillende rassen beproefd.

In 1964 waren de resultaten, mede door het gunstige zomerseizoen, reeds zeer goed. Dit had tot gevolg dat in 1965 ook op praktijk-schaal perceeltjes suikermais werden gezaaid of geplant. Van enkele tuinders ontvingen wij de resultaten die in dit rapport zijn ver-werkt. Vanaf deze plaats een woord van hartelijke dank voor deze medewerking.

HET ONDERZOEK IN 1964

Opkweek van het plantmateriaal

In 1964 werd een serieproef opgezet met verschillende zaaidata. Het zaaien gebeurde in plasticzakken, perspotten en op zaaibed onder glas in vergelijking met het zaaien ter plaatse onder plasticzakken en rechtstreeks in de vollegrond. Schematisch was de opzet als volgt.

Tabel 1. Opzet teeltproef met suikermais.

Zaaidatum	Zaai onder glas			Zaai ter plaatse	
	plastic- zak	6 cm perspot	zaai- bed	plastic- kap	volle- grond
14 april	x	x	x	-	-
21 april	x	x	x	x	-
28 april	x	x	x	x	-
5 mei	x	x	x	x	-
12 mei	-	-	-	-	x

De objecten die onder glas waren gezaaid, werden op 12 en 19 mei in de vollegrond uitgeplant. De leeftijd van de planten bedroeg minimaal 2 weken en maximaal 4 weken. De plasticzakken werden een paar weken na de opkomst verwijderd.

De plantafstand bedroeg 75 x 30 cm. Als proefras fungeerde Spancross van Asgrow. De ontwikkeling van het gewas liet op enkele uitzonderingen na, weinig te wensen over. Op 12 juni kregen de losse planten, geplant vanaf het zaaibed onder glas, een laag standcijfer, de overige objecten vertoonden een goede stand.

Bij het begin van de oogst varieerde de plantlengte bij de ter plaatse gezaaide objecten van 125 - 140 cm. Bij de plasticzakken behielden de planten die op 12 mei werden geplant een lengte van 110-140 cm en die op 19 mei van 100-155 cm. Bij de perspot bedroeg de lengte respectievelijk 130-155 en 95-135 cm. De losse planten bleven over het algemeen te kort. Zo varieerde de lengte van de planten die op 12 mei werden geplant van 65-100 cm en die op 19 mei van 75 - 130 cm. Voor alle

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5780 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5780 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5780 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5780 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

objecten geldt dat de planten korter bleven, naarmate vroeger werd gezaaid. De oogst begon op 10 juli en duurde tot 10 september. De kolven werden gesortéerd in "groot", "klein" en "slecht".

Invloed van de opkweekduur. In tabel 2 wordt het resultaat van opkweken onder glas vergeleken met ter plaatse zaaien, zowel in de vollegrond als onder plasticappen. Hierbij wordt het aantal kolven per 10 planten vermeld, het gemiddeld kolfgewicht van de sortering groot en klein en de datum waarop 60% van het totaal aantal kolven was geoogst.

Tabel 2. Invloed van opkweekduur op produktie en vroegheid.

Opkweek	Aantal kolven/100 planten				Gem.gewicht in gram		Datum 60% van de oogst
	groot	klein	slecht	totaal	groot	klein	
28 dagen onder glas	120	100	50	270	192	106	10/8
21 dagen onder glas	170	120	70	360	212	146	15/8
14 dagen onder glas	210	130	70	410	250	136	19/8
t.p. onder plastic	210	160	80	450	223	132	19/8
t.p. volle grond	110	100	30	240	232	146	25/8

Het resultaat wordt beter, naarmate de opkweekduur korter is. Het beste resultaat werd verkregen met een opkweekperiode van 14 dagen onder glas. De oogst kwam gemiddeld op 9 dagen later dan bij de objecten die 28 dagen onder glas waren opgekweekt. Ter plaatse zaaien onder plasticappen heeft eveneens goed voldaan. Het aantal kolven was zelfs nog iets groter dan bij 14 dagen onder glas, het gemiddeld gewicht lag iets lager, in vroegheid kwamen deze methoden met elkaar overeen. Ter plaatse zaaien in de vollegrond had een duidelijk verlies aan aantal kolven tot gevolg. Het vroegheidsverschil met 28 dagen onder glas bedroeg 15 dagen.

Invloed van de planttijd. Op 12 mei werden 8 en op 19 mei 9 objecten uitgeplant. Uit de gemiddelde resultaten blijkt dat in 1964 de plantdatum geen duidelijke invloed heeft uitgeoefend op produk-

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the integrity of the financial system and for the ability to detect and prevent fraud. The text also notes that clear and concise reporting is crucial for decision-making by management and other stakeholders.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. It describes the process of gathering information from different sources, such as internal systems, external databases, and direct observations. The analysis phase involves identifying patterns, trends, and anomalies in the data, which can provide valuable insights into the underlying processes and potential areas for improvement.

3. The third part of the document focuses on the implementation of controls and procedures to ensure the reliability of the data. It discusses the role of internal controls, such as segregation of duties and regular reconciliations, in minimizing the risk of errors and fraud. The text also highlights the importance of ongoing monitoring and evaluation of these controls to ensure they remain effective over time.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data management and analysis. It identifies common issues, such as data quality, integration, and security, and provides strategies to overcome these challenges. For example, it suggests implementing data validation checks and using secure data storage solutions to protect sensitive information. The text also emphasizes the need for clear communication and collaboration between different departments to ensure a consistent and accurate flow of data.

5. The fifth part of the document discusses the role of technology in modern data management. It highlights the benefits of using advanced software tools for data collection, storage, and analysis, such as increased efficiency and the ability to handle large volumes of data. However, it also notes the importance of ensuring that these technologies are properly implemented and maintained to avoid potential risks and downtime.

6. The sixth part of the document provides a summary of the key findings and recommendations. It reiterates the importance of a robust data management framework and offers practical advice for organizations looking to improve their data practices. The text concludes by emphasizing that a commitment to data integrity and transparency is essential for long-term success in a competitive market.

7. The seventh part of the document includes a list of references and sources used in the research. It provides a comprehensive overview of the literature on data management and analysis, allowing readers to explore the topic in greater depth. The references include books, articles, and reports from reputable sources, ensuring the credibility of the information presented.

8. The eighth part of the document contains a list of appendices, which provide additional information and data to support the main text. These appendices include detailed tables, charts, and diagrams that illustrate key concepts and findings. They are designed to be easily accessible and provide a clear and concise way to present complex information.

9. The ninth part of the document is a glossary of terms, which defines the key concepts and terminology used throughout the document. This helps to ensure that all readers have a common understanding of the language used and avoids any potential confusion or misinterpretation.

10. The tenth part of the document is a list of acknowledgments, which expresses gratitude to the individuals and organizations that provided support and assistance during the research process. It recognizes the contributions of those who have helped to make the project possible and provides a platform for expressing appreciation and gratitude.

tie en vroegheid. De verschillen worden in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3. Invloed van plantdatum op produktie en vroegheid.

Plantdatum	Aantal kolven/100 planten				Gem.gewicht in gram		Datum 60% van de oogst
	groot	klein	slecht	totaal	groot	klein	
12 mei	160	120	70	350	226	138	15/8
19 mei	170	120	70	360	213	125	16/8

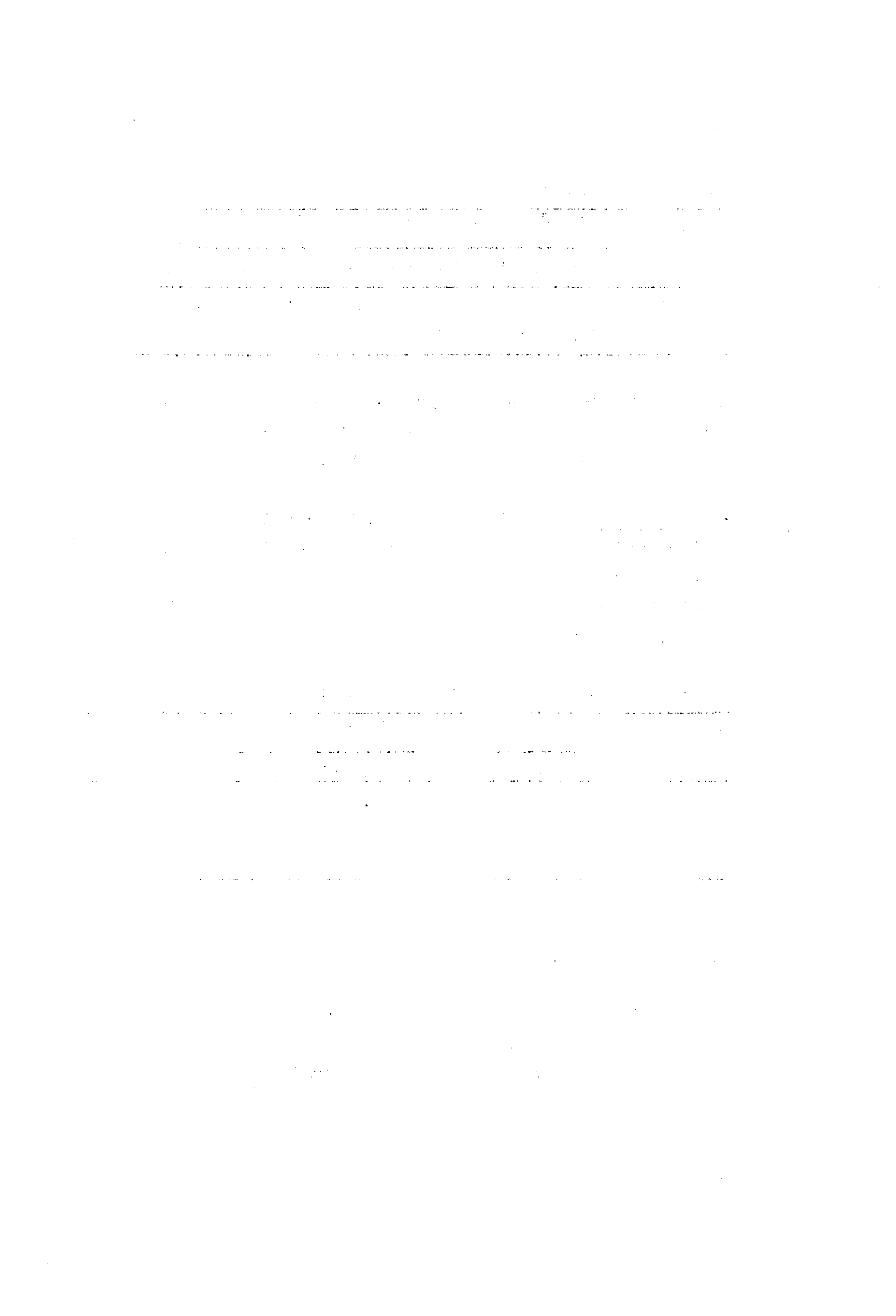
De late planting leverde 1 kolf per 10 planten meer op, het gemiddeld gewicht lag echter lager dan bij de vroege planting. Het vroegheidsverschil bedroeg slechts 1 dag.

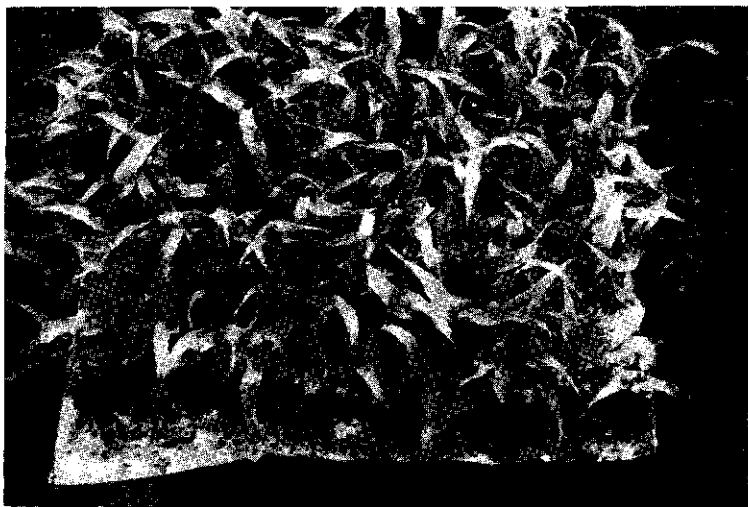
Invloed van potkluit. In de praktijk is vrij algemeen bekend dat suikermais het overplanten van losse planten slecht verdraagt. Naast het zaaien op zaaibed werden de planten daarom ook opgekweekt in 6 cm perspot en in plasticzak. Het resultaat is in tabel 4 samengevat.

Tabel 4. Invloed van potkluit op produktie en vroegheid.

Potkluit	Aantal kolven/100 planten				Gem. gewicht in gram		Datum 60% van de oogst
	groot	klein	slecht	totaal	groot	klein	
Losse plant	130	150	90	370	210	126	17/8
6 cm perspot	200	100	60	360	237	140	14/8
Plasticzak	190	100	50	340	213	128	13/8

De losse planten leverden te weinig grote en teveel kleine en slechte kolven op. De oogst kwam enkele dagen later dan, die van de in perspot en plasticzak opgekweekte planten. De verschillen tussen beide laatstgenoemde objecten waren klein. Aangezien het opkweken in perspotten eenvoudiger en goedkoper is dan in plasticzakken, wordt bij het opkweken van suikermais de voorkeur gegeven aan perspotten.

*suikermais in
4 cm perspot
onder glas.*

*uitplanten van perspotplanten.
twee rijen op 60 cm met daar-
tussen een plukpad van 90 cm.*

*links: suikermais als losse
plant uitgezet. rechts: planten
opgekweekt in plasticzakken.*

Rassenproef te Hauwert

Op de sub-proeftuin te Hauwert werden op 11 mei 16 rassen ter plaatse gezaaid. De plantafstand bedroeg 75 x 30 cm, wat neerkomt op ongeveer 45 planten per 10 m². De bemesting bestond uit 6 kg chilisalpeter, 10 kg superfosfaat en 10 kg patentkali per are. De vroege rassen vertoonden een zware, de late rassen een zeer zware gewasontwikkeling. De oogst begon op 27 augustus en duurde tot 13 oktober. Voor een vergelijking van de vroegheid werd de datum genomen waarop 60% van de totale opbrengst was geoogst. Tabel 5 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 5. Rassen, herkomst en vroegheid.

Ras	Herkomst	Datum 60% van de oogst
Earliking	Hurst	3 september
Sugar Corn Prima	Hurst	6 "
Bouquet	Pioneer	8 "
Kelvedon Glory	Hurst	8 "
Golden Glow	Corneli	9 "
Hybride 4 E 005	Hurst	10 "
Sugarking	Hurst	12 "
Marcross	Asgrow	12 "
Gold Rush	Corneli	13 "
Golden Beauty	Asgrow	14 "
Golden Jewell	Pioneer	17 "
K. v. F. 57-93	Corneli	20 "
Duet	Asgrow	23 "
Golden Bantam	Pioneer	26 "
Delicious	Corneli	30 "
Merit	Asgrow	30 "

De rassen waren afkomstig uit Engeland (Hurst) en Amerika. De rassen van Corneli werden geleverd door Hurst te 's Hertogenbosch, die van Pioneer door Van der Have te Kapelle, terwijl als vertegenwoordiger voor Asgrow de firma Jos. Huizer te Rijsoord optreedt.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records. It emphasizes that proper record-keeping is essential for ensuring the integrity and reliability of the data collected. This section also outlines the various methods used to collect and analyze the data, highlighting the challenges faced during the process.

2. The second part of the document provides a detailed overview of the experimental procedures. It describes the setup of the experiment, the materials used, and the specific steps followed to conduct the study. This section is crucial for understanding the methodology and the potential sources of error in the data.

3. The third part of the document presents the results of the study. It includes a series of tables and graphs that illustrate the data collected. The analysis shows that there is a significant correlation between the variables studied, which supports the hypothesis of the study. The results are discussed in the context of existing literature and their implications for future research.

4. Finally, the document concludes with a summary of the findings and a list of references. The conclusion reiterates the key points of the study and suggests areas for further investigation. The references provide a list of sources used in the research, including books, articles, and online resources.

Bij suikermais blijken grote verschillen in vroegheid voor te komen. In de proef bedroeg het verschil 4 weken. Het ras Spancross, dat niet in deze rassenproef was opgenomen, is vermoedelijk nog iets vroeger dan Earliking. In 1964 was het een vrij regelmatige overgang van vroege naar late rassen. Het was nog niet mogelijk de rassen in bepaalde groepen te klassificeren.

De rassen werden 1x per week geoogst. De rijpe kolven werden gesorteerd in groot, klein en slecht. Van de grote en kleine kolven werd verder het gewicht bepaald. Bij de beoordeling van de kolven bleek het ene ras een betere zaadzetting te vertonen dan het andere. Vooral bij het topgedeelte traden flinke verschillen op. De resultaten worden in tabel 6 samengevat, waarbij de rassen zijn gerangschikt naar vroegheid.

Tabel 6. Resultaten van rassenproef te Hauwert.

Ras	Aantal kolven/100 planten				Gem. gewicht in gram		Niet gezette top in cm
	groot	klein	slecht	totaal	groot	klein	
Earliking	120	100	60	280	267	157	2 - 3
Sugar Corn Prima	90	80	80	250	258	171	1 - 1½
Bouquet	120	100	50	270	262	177	2½ - 3
Kelvedon Glory	150	60	50	260	275	161	± 3
Golden Glow	100	140	60	300	240	169	± 4
Hybride (4 E 005)	110	80	30	220	291	172	-
Sugarking	140	80	50	270	265	158	± 1
Marcross	130	60	40	230	283	193	0 - ½
Gold Rush	130	60	60	250	276	166	4 - 5
Golden Beauty	90	90	40	220	261	176	± 1
Golden Jewell	70	130	100	300	253	178	1 - 2
K. v. F. 57-93	140	70	50	260	315	182	0 - ½
Duet	190	100	50	340	259	176	0 - ½
Golden Bantam	120	80	70	270	251	160	± 4
Delicious	100	60	60	220	262	178	3 - 4
Merit	180	70	50	300	360	183	2 - 3

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in financial matters. This section also outlines the various methods and tools used to collect and analyze data, ensuring that the information is reliable and up-to-date.

2. The second part of the document focuses on the implementation of these practices across different departments and projects. It provides detailed instructions on how to set up systems for data collection and analysis, including the selection of appropriate software and the training of staff. This section also addresses common challenges and offers solutions to ensure a smooth transition to the new system.

3. The third part of the document discusses the ongoing monitoring and evaluation of the implemented systems. It highlights the need for regular audits and reviews to ensure that the systems are functioning as intended and that the data being collected is accurate. This section also provides guidance on how to use the collected data to inform decision-making and improve organizational performance.

4. The final part of the document concludes with a summary of the key findings and recommendations. It reiterates the importance of maintaining accurate records and provides a clear path forward for the organization. The document also includes a list of references and a glossary of terms used throughout the text.

Van de rassen, waarvan vóór 10 september 60% was geoogst, behaalde Kelvedon Glory het grootste aantal grote kolven, het niet gezette topgedeelte was echter vrij groot. Marcross en K.v.F. 57-93 hadden een gunstig halfgewicht met een goede zaadzetting. Duet behaalde het grootste aantal kolven, de zetting was eveneens zeer goed. Merit leverde zware kolven. Wat opbrengst, grote kolven en zetting betreft hebben enkele late rassen zeer goed voldaan. Jammer genoeg zijn deze rassen echter te laat voor het Nederlandse klimaat. Voor proefsgewijze teelt in 1965 zijn daarom aanbevolen het vroege ras Earliking en het iets latere ras Kelvedon Glory met een relatief hoog aantal grote kolven.

HET ONDERZOEK IN 1965

Rassenproef te Bergen

Op de sub-proeftuin te Bergen werden de rassen voor de tweede keer beproefd. Van Hybride 4E 005 was geen zaad meer aanwezig. Hiervoor kwam het ras Spancross in de plaats. De rassen werden op 27 april in perspotten onder glas gezaaid en op 17 mei uitgeplant. De gemiddelde plantafstand bedroeg 75 x 25 cm, wat overeenkomt met ongeveer 533 planten per are. De bemesting bestond uit 6 kg kalkammonsalpeter, 7 kg superfosfaat en 7 kg patentkali per are.

Het gewas werd vrij ernstig aangetast door maden van de fritvlieg. Het gevolg hiervan was groeiremming, sterke vertakking en slechte zetting van de kolven. Daar bovendien de weersomstandigheden veel te wensen overlieten, kwam de oogst zeer laat en was het resultaat aanmerkelijk slechter dan in 1964. De kolven werden wederom gesorteerd in groot, klein en slecht, terwijl de grote en kleine kolven tevens werden gewogen. De resultaten zijn in tabel 7 samengevat. De rassen zijn gerangschikt in volgorde van vroegheid. Bij de vroege rassen bedroeg de totale opbrengst slechts 17 à 18 kolven per 10 planten. Kelvedon Glory en Sugarking hadden nog een relatief gunstig aantal grote kolven van een redelijk gewicht. Spancross en Earliking stonden aan de buitenkant van het proefveld en hebben extra veel hinder gehad van de wind. Dit had een verlating van de oogst en een zeer matige opbrengst tot gevolg. K.v.F. 57-93 was in 1964 relatief goed, in 1965 zeer matig. De overige middenvroeg tot vrij late rassen leverden ruim 20 kolven per 10 planten, waarvan Duet met ongeveer 12 grote kolven gunstig naar voren kwam.

De uitgesproken late rassen Golden Bantam, Delicious en Merit waren te laat oogstbaar en gaven hierdoor een slecht resultaat.

QUESTION 1

1. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

2. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

3. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

4. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

5. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

6. The following table shows the number of people who attended a concert in each of the five years from 2010 to 2014. The number of people who attended the concert in each year is given by the frequency f .

Year	Frequency (f)
2010	120
2011	150
2012	180
2013	210
2014	240

Tabel 7. Resultaten van rassenproef te Bergen.

Ras	Datum 60% van de oogst	Aantal kolven/100 planten				Gem. gewicht in gram	
		groot	klein	slecht	totaal	groot	klein
Kelvedon Glory	8/9	98	27	55	180	296	137
Spancross	10/9	45	57	68	170	181	120
Earliking	10/9	73	57	35	165	208	129
Sugar Corn prima	12/9	73	48	45	166	212	137
Sugarking	14/9	99	33	40	172	250	140
Golden Glory	21/9	65	56	92	213	205	151
Bouquet	24/9	46	67	97	210	227	153
Marcross	26/9	78	69	68	215	267	181
K.v.F. 57-93	26/9	83	35	18	136	284	176
Golden Beauty	27/9	98	66	81	245	247	147
Golden Jewell	27/9	89	52	92	230	235	160
Duet	28/9	119	62	36	217	231	162
Gold Rush	1/10	89	48	65	202	281	161
Golden Bantam	2/10	48	35	34	117	234	167
Delicious	5/10	20	31	6	57	230	168
Merit	8/10	77	21	-	100	313	200

Het verschil in vroegheid bedroeg evenals in 1964 vier weken. Enkele rassen werden in 1965 relatief te vroeg geoogst. Dit was bijvoorbeeld het geval met Kelvedon Glory, K.v.F. 57-93 en Duet. De plantlengte varieerde van ongeveer 100 tot bijna 200 cm, afhankelijk van het ras.

Rassenproef te Alkmaar

Op de proeftuin te Alkmaar werd een blok van 15 are beplant met 4 rassen. De rijenafstand bedroeg 2 x 90 en 2 x 60 cm is gemiddeld 75 cm, terwijl in de rij op 22 cm werd geplant, wat neerkomt op ruim 600 planten per are. Vóór het planten werd 4 kg kalkammonsalpeter, 7 kg superfosfaat en 7 kg patentkali per are gestrooid. Op 1 juni volgde nog een overbemesting van 4 kg kalksalpeter. De planten werden op 27 april in perspotten onder glas gezaaid en op

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to support effective decision-making.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in data management and analysis. It discusses how modern software solutions can streamline data collection, storage, and reporting, thereby improving efficiency and accuracy.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data management, such as data quality, security, and privacy. It provides strategies to mitigate these risks and ensure that data is used responsibly and ethically.

5. The fifth part of the document discusses the importance of data governance and the establishment of clear policies and procedures. It stresses that a strong governance framework is essential for maintaining the integrity and reliability of the organization's data assets.

6. The sixth part of the document explores the role of data in strategic planning and performance management. It explains how data-driven insights can help organizations identify trends, opportunities, and areas for improvement, leading to more informed and effective strategic decisions.

7. The seventh part of the document discusses the importance of data literacy and training for all employees. It emphasizes that having a data-savvy workforce is critical for maximizing the value of the organization's data and driving innovation and growth.

8. The eighth part of the document concludes by summarizing the key points discussed and reiterating the importance of a data-driven approach in today's competitive business environment. It encourages organizations to embrace data as a strategic asset and invest in the necessary resources and capabilities to succeed in the digital age.

9. The ninth part of the document provides a list of references and resources for further reading on data management and analysis. It includes books, articles, and online resources that offer additional insights and best practices in the field.

10. The tenth part of the document is a concluding statement that expresses the author's hope that the information provided in the document will be helpful and informative for all readers. It also invites feedback and suggestions for future editions of the document.

11. The eleventh part of the document is a list of appendices that provide additional details and data related to the main text. These appendices are intended to support the reader's understanding of the document's content and provide a more comprehensive view of the organization's data management practices.

12. The twelfth part of the document is a list of glossary terms that define key concepts and terminology used throughout the document. This glossary is intended to help readers understand the document's content more fully and avoid any confusion or misinterpretation of the information presented.

13. The thirteenth part of the document is a list of acknowledgments that thank the individuals and organizations that provided support and assistance during the development of the document. It expresses the author's appreciation for their contributions and the role they played in making the document possible.

14. The fourteenth part of the document is a list of contact information for the author and other key personnel involved in the document's development. This information is provided to facilitate communication and address any questions or concerns that readers may have.

15. The fifteenth part of the document is a list of legal notices and disclaimers that provide important information about the document's copyright, terms of use, and liability. It is intended to protect the author's and organization's interests and ensure that readers understand the legal implications of using the document's content.

16. The sixteenth part of the document is a list of index entries that provide a quick and easy way to find specific information within the document. The index is organized alphabetically and includes page numbers to help readers locate the relevant sections of the document.

17. The seventeenth part of the document is a list of table of contents entries that provide a detailed overview of the document's structure and content. It includes page numbers for each section and chapter, allowing readers to navigate the document more effectively and find the information they need more quickly.

18. The eighteenth part of the document is a list of page numbers that correspond to the table of contents entries. This list is intended to help readers find the specific page they are looking for and ensure that they can access the information they need without any difficulty.

17 mei geplant. Ongunstige weersomstandigheden en aantasting door de fritvlieg hebben het resultaat nadelig beïnvloed. De resultaten zijn in tabel 8 samengevat.

Tabel 8. Resultaten van rassenproef te Alkmaar.

Ras	Datum 60% van de oogst	Aantal kolven/100 planten				Gem.gewicht in gram	
		groot	klein	slecht	totaal	groot	klein
Kelvedon Glory	14/9	81	29	10	121	238	148
Spancross	17/9	56	49	8	113	192	139
Earliking	21/9	36	54	17	107	202	141
Duet	13/10	57	73	18	148	203	136

In het algemeen werd Kelvedon Glory te Alkmaar in een onrijper stadium geoogst dan Spancross en Earliking. Ondanks dit verschil behaalde Kelvedon Glory relatief het gunstigste resultaat. Spancross gaf een te fijne kolf. Duet was te laat oogstbaar. De kolven werden via een grootwinkelbedrijf verkocht.

Rassenproef te Paterswolde

Op de proeftuin te Paterswolde werden 4 rassen op 28 april in perspotten onder glas gezaaid en op 24 mei uitgeplant. De plantafstand bedroeg 90 x 40 cm, 2 planten per pol. Dit komt overeen met ongeveer 556 planten per are. De ruimte tussen de rijen werd benut voor een vroege teelt van andijvie. De oogst begon op 12 augustus en duurde tot 6 september. De kolven werden niet gesorteerd. De resultaten worden in tabel 9 weergegeven.

Tabel 9. Resultaten van rassenproef te Paterswolde.

Ras	Datum 60% van de oogst	Aantal kolven per 100 planten	Gem. gewicht in gram
Spancross	12 augustus	103	163
Earliking	18 augustus	111	198
Kelvedon Glory	26 augustus	101	237
Duet	2 september	174	212

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent data collection practices and the use of advanced analytical techniques to derive meaningful insights from the data.

3. The third part of the document focuses on the implementation of data-driven decision-making processes. It provides a detailed overview of the steps involved in identifying key performance indicators (KPIs) and using data to inform strategic decisions.

4. The fourth part of the document discusses the challenges and risks associated with data management and analysis. It offers practical advice on how to mitigate these risks and ensure the integrity and security of the data.

5. The fifth part of the document concludes with a summary of the key findings and recommendations. It reiterates the importance of a data-driven approach and provides a clear roadmap for future actions.

Het vroegheidsverschil bedroeg maximaal 3 weken. Hoewel ongeveer op dezelfde tijd was gezaaid en geplant als te Alkmaar, kwam de oogst te Paterswolde aanmerkelijk vroeger. Dit proefveld lag echter goed beschut, in tegenstelling tot Alkmaar waar het gewas de volle wind kreeg. Het aantal kolven per 100 planten was laag. Het late ras Duet gaf het zwaarste gewas en leverde de meeste kolven. Kelvedon Glory stond in gemiddeld kolfgewicht bovenaan, Spancross vormde (te) lichte kolven. De gemiddelde opbrengst op de veiling bedroeg $8\frac{1}{2}$ cent per kolf.

RESULTATEN IN DE PRAKTIJK

Op enkele bedrijven in Nederland werd op praktijkschaal met de teelt van suikermais begonnen. De resultaten hiervan worden per bedrijf behandeld.

Bedrijf Joosse te Nieuw en St.Joosland

Op het bedrijf van de heer R. Joosse werd begin april in jiffypotten onder glas gezaaid. Hierbij werd een proef genomen met 1 en 2 zaden per potje van 5 cm. De opkomst was zeer goed. Het uitplanten gebeurde half mei. De plantafstanden bedroegen 70 x 30 cm, 1 plant per potje en 70 x 50 cm, 2 planten per jiffypot. Dit komt overeen met respectievelijk 477 en 571 planten per are. De tuinder meende dat 1 plant afzonderlijk uitgepoot bij een afstand in de rij van 30 cm het beste is.

De eerste oogst vond plaats op 16 augustus. De gemiddelde opbrengst bedroeg 2 kolven per plant. De laatste, kleinere kolven konden niet meer worden geoogst.

Aanvankelijk was de belangstelling bij de handel zeer gering. Nadat men de afzetmogelijkheden had leren kennen, steeg de belangstelling. De eerste kolven brachten 10-12 cent op, na enkele weken steeg de veilingprijs tot 22 à 23 cent. De middenprijs bedroeg 17 cent per kolf. De opruiming van het afgeogste gewas was zeer tijdrovend. Overigens vroeg deze teelt weinig zorgen. Als men bij nat weer in suikermais moet werken, dient men over goede regenkleding te beschikken.

Bedrijf Obdam te Wester Blokker

Op het bedrijf van de heer P.J. Obdam werden Earliking en Kelvedon Glory omstreeks 10 mei tussen jonge fruitbomen ter plaatse gezaaid. De plantafstand bedroeg 80 x 40 cm, 2 zaden per pol. Na de opkomst bleek ongeveer $\frac{1}{3}$ eenlingen te zijn, zodat het aantal planten per are op 520 gesteld kan worden. Het zaadverbruik bedroeg op deze wijze ruim 200 gram per are. De bemesting bestond uit 7 kg 12-10-18 per are. Het gewas ontwikkelde zich in de beschutte fruittuin zeer goed. De oogstperiode liep van

27 augustus tot 13 oktober. Regelmatig werden de flinke kolven geoogst die op de veiling 10 tot 21 cent per stuk opbrachten. De laatste oogst bestond hoofdzakelijk uit kleine kolven die voor 3 à 5 cent per kolf werden verkocht. Dit heeft de gemiddelde prijs gedrukt. Tabel 10 geeft de belangrijkste resultaten.

Tabel 10. Resultaten op bedrijf Obdam te Blokker.

Ras	Datum 60% van de oogst	Aantal kolven per 100 planten	Gem. prijs kolf in cent.	Guldens per are
Earliking	19/9	203	13,1	138
Kelvedon Glory	24/9	183	11,4	109

Opvallend is het gunstige resultaat dat op dit bedrijf met Earliking werd behaald. Kelvedon Glory was gemiddeld 5 dagen later, gaf minder kolven en bracht een lagere prijs op. De kolven waren namelijk nogal slank in tegenstelling tot die van Earliking die meer gevuld waren.

Voormalige Proeftuin te Venlo

Op een perceel waar voorheen de Proeftuin heeft gelegen, werd in 1965 als normale teelt 40 are suikermais geplant. Er werden twee rassen vergeleken, namelijk Earliking en Kelvedon Glory. Dit laatste ras gaf aanzienlijk zwaardere kolven dan Earliking. Er werden geen opbrengstbepalingen uitgevoerd. Van de eerste oogst werd een grote partij op de veiling gezet, die slechts 3 cent per kolf opbracht. In samenwerking met het Centraal Bureau van de Tuinbouwveilingen in Nederland werd de afzet van de volgende oogsten tegen een redelijke prijs geregeld. Bij latere aanvoeren op de veiling bleek tevens de interesse van de handel voor dit produkt te stijgen, wat in de prijs tot uitdrukking kwam. De heer G. Janssen, chef van de Proeftuin te Venlo, meent dat de prijs per kolf minstens 12-15 cent moet zijn voor een rendabele teelt en dat 70 x 40 cm de beste plantafstand is.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be easily accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the procedures for handling cash and other assets. It is important to ensure that all cash receipts are properly recorded and that all disbursements are supported by valid documentation. Regular reconciliations should be performed to ensure that the books are in balance.

3. The third part of the document discusses the requirements for preparing financial statements. These statements should be prepared in accordance with the applicable accounting standards and should be reviewed by a qualified professional. The statements should provide a clear and concise summary of the organization's financial performance.

4. The fourth part of the document outlines the procedures for handling payroll and other personnel-related matters. It is important to ensure that all payroll transactions are accurately recorded and that all personnel records are properly maintained. Regular audits should be conducted to ensure compliance with applicable laws and regulations.

5. The fifth part of the document discusses the requirements for handling taxes. It is important to ensure that all tax obligations are properly calculated and paid on time. The organization should maintain accurate records of all tax-related transactions and should consult with a qualified tax professional for advice.

6. The sixth part of the document outlines the procedures for handling audits. It is important to ensure that all records are properly maintained and that all transactions are accurately recorded. The organization should be prepared to provide all necessary documentation to the auditors and should cooperate fully with the audit process.

Bedrijf Vernooy te Houten

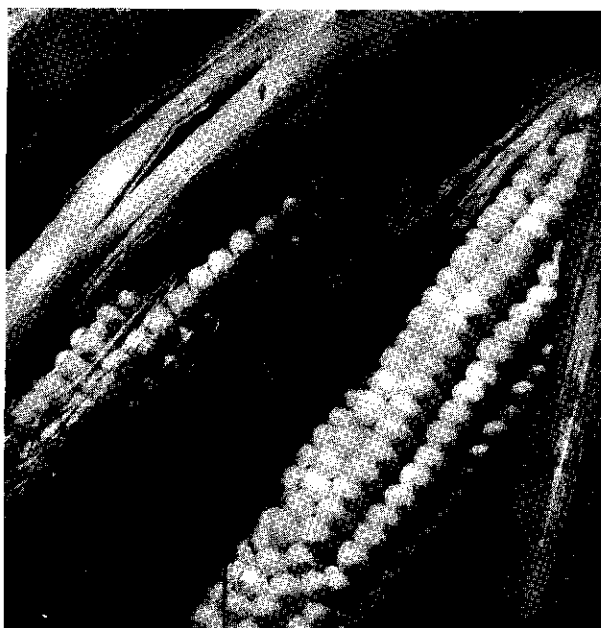
Op een vrij zware rivierklei te Houten werd een flink perceel suikermais geplant. De heer A. Vernooy zaaide eind april in perspotten van ongeveer $4\frac{1}{2}$ cm. Het uitplanten gebeurde half mei. De grond had een matige structuur, vlak na het planten kwam nachtvorst voor terwijl ook bij de verdere groei het koude weer ongunstig voor een vlotte ontwikkeling van het gewas is geweest. Ondanks een bemesting van $11\frac{1}{2}$ kg 12-10-18 per are bleef het op deze zware grond een te klein en te mager gewas. De opbrengst bedroeg ruim 600 kolven per are. Aangezien ook ongeveer 600 planten per are werden geplant, kan de gemiddelde opbrengst op 1 kolf per plant worden gesteld. De veilingprijs varieerde van 3 tot 24 cent per kolf met een middenprijs van 10,1 cent per stuk. De oogst begon op 13 augustus en duurde tot 17 september. Direct daarna zijn de maisstengels met een cirkelmaaier verpulverd. Deze cirkelmaaier is door de plaatselijke smid aan een 5 pk Holder bevestigd. Vervolgens is het veld gefreesd en daarna op 18 september ingezaaid met winterspinazie. De heer Vernooy deelde mede dat bij normaal weer op deze wijze een goed zaaibed is te krijgen en dat men van de maisresten beslist geen hinder heeft.

Bedrijf Vriend te St.Pancras

Het ras Kelvedon Glory werd op 27 april onder glas in 4 cm perspotten gezaaid en op 15 mei door de heer N. Vriend uitgeplant. De plantafstand bedroeg 90 x 25 en 85 x 25 cm, wat overeenkomt met gemiddeld 457 planten per are. Ondanks dit betrekkelijk geringe aantal planten was het een gesloten gewas met een goede opbrengst. De bemesting bestond uit 10 kg 5-10-25 en 4 kg kalksalpeter per are, gestrooid op 6 mei. Voor bestrijding van het onkruid werd op 30 april gespoten met Gramoxone (3 l per ha), op 13 mei gefreesd, op 14 mei gespoten met Atrazin (2 kg per ha) en één dag later geplant. In het gehele groeiseizoen werd slechts 2 uur per 5 are gewied.

links een gezonde plant, rechts schade door de fritvlieg.

goed gezette en oogstrijpe kolven.

het opruimen van het afge oogste gewas met cirkelmaaier, bevestigd aan een 5 pk holder.

Na het uitplanten is enig uitval ontstaan door aantasting van de aardappelstengelboorder (rups). Verder werd het gewas aange- tast door de made van de fritvlieg. Hierdoor ontstond een extra zware vertakking, wat geen groter aantal kolven deed opbrengen, doch alleen een goede ontwikkeling en afrijping van de kolven aan de hoofdstengels tegenging. De oogst begon op 18 augustus en duurde tot 20 september. De kolven werden naar grootte ge- sorteerd in 1e, 2e en 3e soort en op de veiling te Alkmaar ver- kocht. Het resultaat wordt in tabel 11 weergegeven.

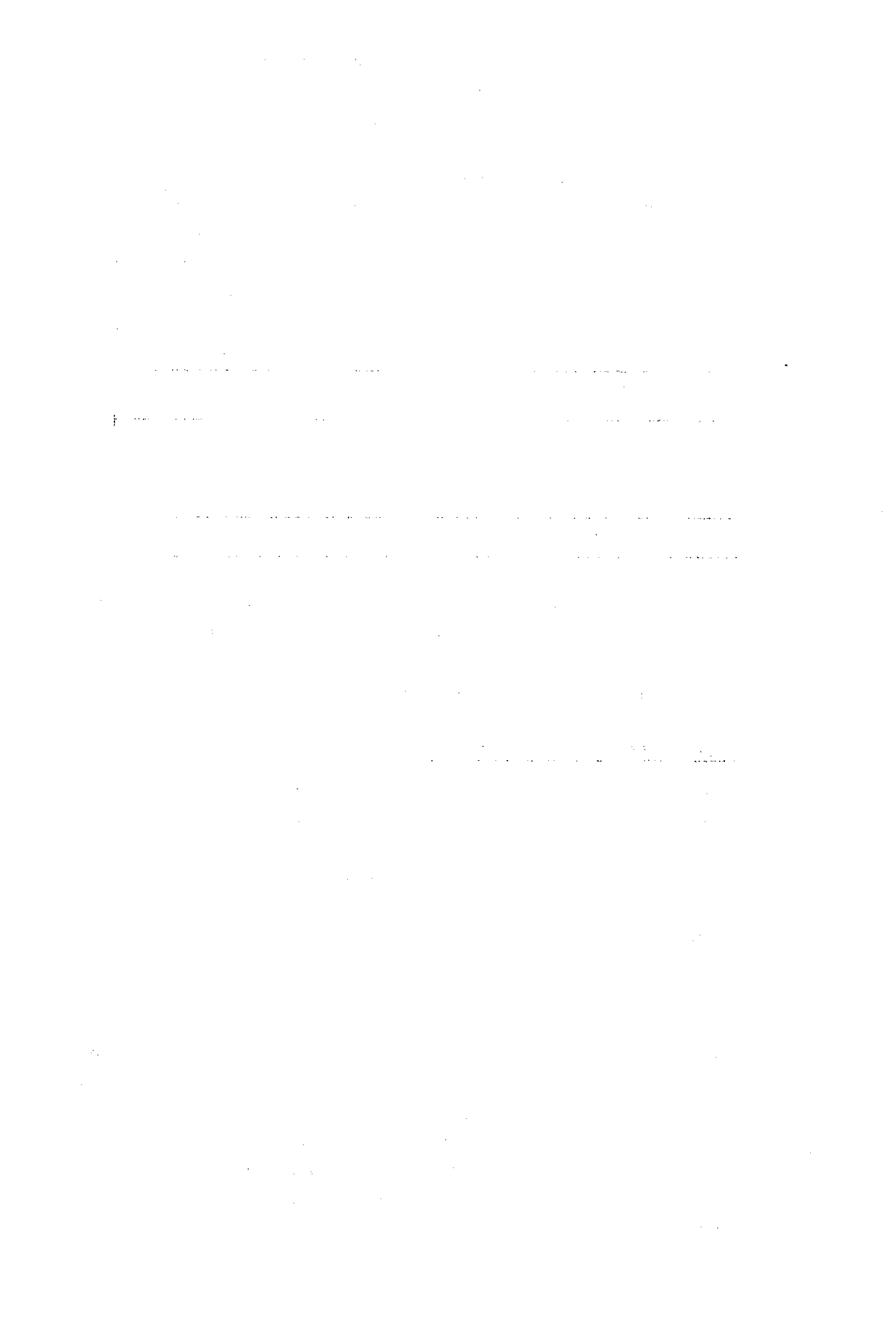
Tabel 11. Resultaten op bedrijf Vriend te St.Pancras.

Sortering	Aantal kolven per are	Gemiddelde prijs per kolf	Opbrengst in guldens per are
1e soort	481	15,1 cent	72,63
2e soort	209	12,1 cent	25,29
3e soort	182	6,7 cent	12,18
Totaal	872		110,00

Er stonden 457 planten per are, wat dus een gemiddelde opbrengst betekent van 191 kolven per 100 planten. De middenprijs was eveneens gunstig, namelijk 12,6 cent per kolf, zodat deze teelt te St.Pancras f 110,- per are opbracht.

Bedrijf Zijderveld te Julianadorp

Op het bedrijf van de heer P. Zijderveld werd het ras Kelvedon Glory op 28 april in perspotten gezaaid en op 11 mei tussen sla uitgeplant. Het perceel werd aan de noordkant beschut door een houten schutting van 1,30 meter hoog. De sla zorgde verder voor enige beschutting van de jonge maisplantjes. De plantafstand bedroeg 75 x 25 cm, wat overeenkomt met 533 planten per are. De zandgrond kreeg een flinke compostgift, aangevuld met stalmest. Daarnaast werd nog 7 kg 12-10-18 en 3 kg kalksalpeter per are gegeven. Het werd een zwaar gewas, waarvan de oogst pas op 3 september begon. Deze eerste kolven werden voor 26 cent per stuk verkocht. Na september werd de kolf snel lichter in gewicht en slechter van kwaliteit. De prijs daalde tot 5 cent per stuk, de laatste oogst vond plaats op 23 oktober. Ondanks deze late oogstperiode waren de resultaten nog vrij goed. Er werden gemiddeld 134 kolven per 100 planten ge- oogst. De middenprijs bedroeg 14,4 cent per kolf, de geldelijke opbrengst kwam hierdoor op vrijwel f 100,- per are.

NABESCHOUWING

Hoewel de ervaringen met de teelt van suikermais in Nederland nog gering zijn, kunnen aan de hand van de resultaten in 1964 en 1965 toch reeds enkele algemene richtlijnen worden aangegeven.

Grondsoort en bemesting

Suikermais kan op de meeste grondsoorten met succes worden geteeld. De grond mag niet te zuur zijn, een pH-KCL lager dan 4,3 is ongewenst. Op zwaar bemeste tuinbouwgronden kan dit gewas te weelderig worden, met als gevolg een sterke verlating van de oogst en minder oogstbare kolven. Op zware kleigronden blijven vooral in potjes opgekweekte planten spoedig te licht in ontwikkeling. Bij de bemesting dient men hiermede terdege rekening te houden. Voor suikermais moet vooral de fosfaat- en magnesiumvoorziening in orde zijn. Een gift van 5-7 kg superfosfaat zal op veel bedrijven een "normale" hoeveelheid zijn. Aan de magnesiumbehoefte kan men voldoen door bijvoorbeeld patentkali te gebruiken in hoeveelheden van 8-10 kg per are. De stikstofbemesting is sterk afhankelijk van de groeikracht van de grond. Ongeveer 5 kg kalkammonsalpeter zal op de meeste grondsoorten voldoende zijn. Bij gebruik van samengestelde meststoffen zou 10 kg 5-10-25 een mooie verhouding zijn, aangevuld met 3 à 4 kg kalksalpeter per are.

Zaaien en planten

Suikermais heeft een vrij hoge kiem- en groeitemperatuur nodig en is gevoelig voor koud en nat weer. Vooral in ongunstige zomers komt de oogst te laat met als gevolg een lage opbrengst, slechte zetting van de korrel en weinig smaak. Vervroeging van de oogst is daarom zeer gewenst. In verband met het klimaat is het gewenst in het noorden niet vóór 10 mei ter plaatse te zaaien. In het zuiden zou men iets vroeger kunnen zaaien.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in the context of public administration and financial management. The text highlights how detailed records can help identify inefficiencies, prevent fraud, and ensure that resources are used effectively.

2. The second part of the document focuses on the role of internal controls and audits in ensuring the integrity of the financial system. It explains that internal controls are designed to prevent errors and detect irregularities before they become significant. Regular audits, both internal and external, provide an independent assessment of the organization's financial health and compliance with applicable laws and regulations. The text stresses that a strong internal control system is a key component of good governance.

3. The third part of the document addresses the challenges of implementing effective financial management practices. It notes that many organizations face difficulties such as limited resources, lack of skilled personnel, and complex regulatory requirements. To overcome these challenges, the document suggests several strategies, including investing in staff training, adopting modern financial management systems, and fostering a culture of transparency and accountability. It also emphasizes the importance of regular communication and reporting to stakeholders.

4. The fourth part of the document discusses the impact of financial management on the overall performance and sustainability of an organization. It argues that sound financial practices are not only essential for the organization's survival but also contribute to its long-term growth and success. By ensuring that the organization has sufficient resources and is able to manage its risks effectively, good financial management enables the organization to pursue its strategic goals and create value for its stakeholders. The text concludes by reiterating the importance of continuous improvement and adaptation to changing circumstances.

5. In conclusion, the document underscores the critical role of financial management in the success of any organization. It calls for a commitment to high standards of financial integrity and transparency, and for the implementation of robust internal controls and audit mechanisms. By following the principles and practices outlined in the document, organizations can ensure that their financial resources are managed responsibly and effectively, leading to improved performance and sustainable growth.

In 1964 werd te Hauwert op 11 mei ter plaatse gezaaid. Van Earliking was op 3 september en van Kelvedon Glory op 8 september 60% van de totaalopbrengst geoogst. In 1965 was te Blokker de 60% grens van de ter plaatse gezaaide rassen pas op respectievelijk 19 en 24 september bereikt, dus 16 dagen later. In droge warme zomers geeft ter plaatse zaaien goede resultaten; in koude, natte seizoenen is het echter riskant. Aangezien men tijdens het zaaien nog niet weet hoe het weer in de zomer zal worden, verdient het opkweken onder glas de voorkeur boven ter plaatse zaaien.

Zowel in 1964 als in 1965 zijn oriënterende proeven genomen met het zaaien onder plastic rupsen. Men kan dan reeds in de tweede helft van april ter plaatse zaaien. De rijen worden afgedekt met plasticfolie, dat ongeveer 100 cm breed en 0,05 mm dik is. Op eenvoudige wijze kunnen van bijvoorbeeld dikijzerdraad bogen worden gemaakt die over de kop met dunijzerdraad worden verbonden. Het plasticfolie wordt uitgerold en aan weerskanten met grond vastgelegd. Zodra de plantjes goed boven de grond staan en het nachtvorst gevaar is geweken, kan het plastic worden verwijderd. Op deze wijze kan vrij goedkoop een behoorlijke vervroeging van de oogst worden verkregen.

Een andere mogelijkheid van het vervroegen is de opweek van het plantmateriaal onder glas. In 1964 werden hiervoor onder andere 6 cm perspotten gebruikt. De oogst van de vroegste objecten begon reeds op 17 juli. Een korte opweekperiode van twee weken bleek het best te voldoen. In 1965 werden de planten te Alkmaar in 4 cm potjes opgekweekt. De planten wortelen zeer snel door deze kleine potjes. Vermoedelijk zal een grotere pot beter voldoen. De oogst begon op 23 augustus, wat 5 weken later was dan in 1964. Op de praktijkpercelen werden de planten, met uitzondering van die te Blokker, in potten onder glas opgekweekt. Te Paterswolde lag het perceel goed beschut en begon de oogst op 12 augustus, te Houten op 13 augustus, in Zeeland op 16 augustus, te St.Pancras op 18 augustus en te Julianadorp op 3 september. Op al deze plaatsen werd in de loop van april gezaaid en omstreeks half mei uitgeplant.

Getracht zal worden door verbetering van opkweektechniek en rassenkeuze de aanvang van de oogst te vervroegen tot begin augustus.

Plantafstand

Aan de hand van de verkregen resultaten in 1964 en 1965 kan nog niet worden gezegd welke standdichtheid voor suikermais optimaal zal zijn. In het afgelopen jaar varieerde dit van ruim 400 tot ongeveer 600 planten per are. Bij een normaal gewas met een plantlengte van ongeveer 180 cm wordt voorlopig een standdichtheid van 540 planten per are aangehouden. Men zou hiervoor kunnen planten op 75 x 25 cm, 1 plant per pol of ter plaatse zaaien 75 x 40 cm, 2 zaden per pol. Een gedeelte hiervan wordt dan eenlingen. Een rijenafstand van 75 cm heeft als bezwaar dat bij een vlotte groei een gesloten gewas wordt verkregen, wat moeilijkheden kan geven bij het doorplukken van de kolven. In verband hiermede wordt aangeraden 2 rijen op 50 à 60 cm te zetten, dan een plukpad van 100 of 90 cm en vervolgens weer 2 rijen op 50 à 60 cm. De gemiddelde rijenafstand blijft op deze wijze 75 cm en het oogsten wordt er aanzienlijk door vereenvoudigd.

Rassenkeuze

Reeds in 1964 kwam naar voren dat vroege rassen voor Nederland de beste perspectieven zouden bieden. Het sortiment dat beproefd werd, was afkomstig uit Engeland en Amerika en bestond soms uit reeds verouderde rassen. De rassen van Hurst uit Engeland kwamen in het Nederlandse klimaat relatief gunstig naar voren. Voor de teelt op praktijkschaal werd daarom voor 1965 het vroege ras Earliking en de iets latere Kelvedon Glory aanbevolen. Verder werden te Alkmaar en te Paterswolde ook het vroege ras Spancross en het late ras Duet van Asgrow extra bekeken, terwijl te Bergen een herbeproeving plaats vond van de rassenserie uit 1964. De resultaten van deze proeven stemden overeen met die in 1964.

Spancross is een zeer vroeg ras met relatief kleine kolven. Earliking is vrijwel even vroeg en geeft grotere kolven. Dit ras schijnt speciaal geschikt te zijn voor ter plaatse zaaien en voor uitplanten op weelderig groeiende gronden.

Kelvedon Glory is ongeveer 5 dagen later oogstbaar dan Earliking. De kolven zijn iets groter en zwaarder in gewicht. Alleen te Blokker (ter plaatse gezaaid) waren de kolven van Earliking beter. Op de plaatsen waar in perspotten werd gezaaid en later uitgeplant, voldeed Kelvedon Glory beter.

Duet gaf in de rassenproeven veel en zware kolven. De oogst komt feitelijk in Nederland te laat, waardoor de smaak zal tegenvallen.

Voor 1966 staat een rassenproef op het programma waarin de nieuwste rassen uit Amerika beproefd zullen worden met als standaardrassen Earliking en Kelvedon Glory. Beide rassen worden ook voor de teelt in 1966 aanbevolen. Ze zijn verkrijgbaar bij Hurst, Postbus 243 te 's-Hertogenbosch. De rassen Spancross en Duet van Asgrow kunnen geleverd worden via de zaadhandel Jos. Huizer te Rijsoord. Voor 1 are is ongeveer 200-250 gram zaad nodig.

Ziekten

In beide proefjaren werd vooral hinder ondervonden van dierlijke beschadigers. In 1964 betrof dit in hoofdzaak rupsen en luizen. De rupsen vraten bij voorkeur aan de kolfbaard, waardoor het moeilijk werd de rijpheid te bepalen. Om aantasting te voorkomen zal men tijdig een bespuiting moeten uitvoeren met bijvoorbeeld D.D.T. De luizen kwamen vooral tussen de schutbladeren van de kolf voor. De uiterlijke kwaliteit ging hierdoor sterk achteruit. Een tijdige luisbestrijding is daarom gewenst.

In 1965 werd soms een ernstige aantasting waargenomen door maden van de fritvlieg. Deze maden zijn 3-4 mm lang, geelwit van kleur en tamelijk doorzichtig. Ze zijn pootloos en hebben een zwarte mondhaak. Gewoonlijk komen van de fritvlieg 3 generaties per jaar, waarvan de eerste vlucht (eind april-mei) voor

suikermais gevaarlijk is. De vlieg zet aan de binnenkant van de bladschede eitjes af (in het 2-3 bladstadium). De made dringt het plantje binnen en tast het groeipunt aan. De planten stoelen sterk uit en op de oudste bladeren komen lange smalle gaten, terwijl het blad een gedraaide vorm krijgt. De bestrijding bestaat uit zaadbehandeling met aldrin of dieldrin bij ter plaatse zaaien, terwijl bij uitplanten wordt aangeraden zo spoedig mogelijk met dieldrin te spuiten.

Hierbij wordt opgemerkt dat de Plantenziektenkundige Dienst met deze bestrijding geen ervaring heeft. Men adviseert dit proefsgewijze toe te passen. Is de made van de fritvlieg reeds in de plant aanwezig, dan kan worden geprobeerd te spuiten met een mengsel van dieldrin en parathion. Misschien kunnen ook met diazinon goede resultaten worden bereikt.

Oogst

Suikermais wordt in een groenrijp stadium geoogst. De kolven zijn oogstbaar als de kolfbaard geheel is verdroogd en donkerbruin van kleur is. De kolf breekt dan gemakkelijk uit de oksel. Men zal gewoonlijk eenmaal per week het gewas moeten doorplukken. Het oogstseizoen duurt 4 à 5 weken. Onderzoek naar het juiste moment van oogsten, vooral in verband met de smaak, zal ter hand worden genomen. Het opruimen van het afgeoogste gewas gaf op sommige percelen moeilijkheden. Men kan de stengels laten staan tot de winter, bij lichte vorst met een scherpe schop bij de grond afsteken en verbranden. Een andere oplossing werd gevonden door de heer Vernooij te Houten die de stengels met een cirkelmaaier verpulverde.

Afzet

De kolven kunnen naar grootte worden gesorteerd en per stuk worden verkocht. Op de meeste veilingen nam de belangstelling van de handel na een aarzelend begin sterk toe. Toch is het niet gewenst in het komende seizoen met grote hoeveelheden

suikermais op de veiling te komen. De afzet van dit produkt aan de Nederlandse consument moet nog geheel worden opgebouwd. Dit dient te geschieden met een aanbod van goed gezette kolven die op het juiste tijdstip zijn geoogst. Misschien dat verpakking met een receptenfolder de verkoop kan stimuleren. Voor een juiste afzet is het gewenst vroegtijdig te weten hoe groot het areaal zal zijn.